

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.077/2024/4.

A felperes:

Felperes neve Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Fekete Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szenczi Szabolcs ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

Alperes neve s.r.l. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselői:

Oppenheim Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kiss M. Tibor ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Szántó Árpád Zsolt európai közösségi jogász (cím1)

Felperesi beavatkozók:

I. r. felperesi beavatkozó neve Szövetkezet (székhelye)

II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. (székhelye)

A beavatkozók meghatalmazott jogi képviselője:

Nagy János Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy János ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

A per tárgya:

Szerződésszegésből eredő kártérítés

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.644/2023/5.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes, 10.G.21.644/2023/7.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperes által alperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét 14 051 800 (tizennégymillió-ötvenegyezer-nyolcszáz) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg alperesnek 1 950 000 (egymillió-kilencszázötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A tényállás

[1] Felperes üzemeltetésében áll a település 1 neve autópálya megnevezése 67 km-nél található étterem neve étterem és szálloda.

[2] A ország neve cégbejegyzésű, és székhelyű alperes (reg. száma: .../.../.....) többek között utazásszervezéssel – jellemzően Nyugat-Európában dolgozó ország neve vendégmunkások utaztatásával - foglalkozó társaság, melynek 50-50%-os részesedéssel édesanyjával közösen tagja, egyben egyedüli törvényes képviselője személy 1 neve.

[3] A felperesi kft. (Cg.alperes cégjegyzék száma), valamint az I. r. felperesi beavatkozó neve Szövetkezet (Cg.I. r. felperesi beavatkozó cégjegyzék száma) és a II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. (Cg.II. r. felperesi beavatkozó cégjegyzék száma) beavatkozók azonos tulajdonosi körrel rendelkeznek személy 2 neve és személy 3 neve személyében. A felperesi kft. ügyvezetője személy 3 neve, az I. r. felperesi beavatkozó neve Szövetkezet igazgatóságának elnöke önálló cégjegyzési joggal személy 3 neve, a háromtagú felügyelőbizottság tagja személy 2 neve. A II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. tagja személy 3 neve és személy 2 neve, ügyvezetője személy 3 neve.

[4] A felperes és az alperes között 2019. május 9-én létrejött (ország neve és magyar nyelven írásba foglalt) megállapodás szerint a felperes az étterem neve étteremben étkezést (gulyáslevest) biztosít az alperes utasainak 2 euró egységár ellenében, az étkezéshez ingyenes kenyeret és csípős paprikát kínál, továbbá ingyenes WI-FI és WC áll a vendégek rendelkezésére. Az alperesi utazásszervező garantálta, hogy minden autóbusz jövet-menet megáll az étteremben pihenőszünetre és étkezésre. Az étterem az étel és itallapról választó utasok számára éttermi kiszolgálást is felajánlott. Az alperes tájékoztatta az utasait, hogy az étterem térítés ellenében nyilvános WC-ket biztosít azoknak az utasoknak is, akik nem az étteremben étkeznek, melynek díja 2 lej vagy 0,5 euró. A felperes 3 szobát kínált fel 6 járművezető számára pihenőszünet tartására, továbbá ingyenes étkezést biztosított az alperesi járművezetőknek.

[5] A felperes 2019. júniustól további szolgáltatások nyújtását ajánlotta fel a csárda neve Csárdában, a település 1 neve, csárda címe. szám alatti ingatlanban, tekintettel arra, hogy az étterem neve Étterem és az a melletti parkoló a megnövekedett utaslétszám miatt már szűkösnek bizonyult. A felperes tervei szerint a csárda neve Csárda meglévő parkolóját az alperes buszainak megfelelő kapacitású parkolóvá kívánta bővíteni, az ahhoz vezető járdát épít, továbbá téliesíti az étterem teraszát, és bővíti az étterem férőhelyei számát.

[6] A felek közötti jogviszony keretében 2019. évben alperes 220 000 eurót, 2020. évben már csak 4 705,5 eurót fizetett a felperesnek, 2019 évben a napi utaslétszám átlaga 523 fő volt.

[7] A felperes közreműködője, a perben beavatkozóként résztvevő I. r. felperesi beavatkozó neve Szövetkezet 2019. május 30-án bérbe vette a település 1 neve hotel neve Hotel melletti csárda címe szám alatti ingatlan komplexumot (csárda neve Csárdát), majd a szükséges engedélyek megszerzése után megkezdte a vendéglátói tevékenységet, kiszolgált az alperes utasait a felperessel kötött együttműködési megállapodás alapján. Felperes megkezdte a beruházási munkákat és tárgyalásba kezdett az ingatlan megvételéről a csárda tulajdonosával, az A... Kft.-vel és az annak képviseletében eljáró személy 4 neveral. A felperesi kft. tagjai, személy 2 neve és személy 3 neve 2019. november 13-án adásvételi előszerződést kötöttek 50 millió forint foglaló biztosításával ugyanerre az ingatlanra, végül a hotel neve Hotel melletti csárda neve Csárda étterem ingatlan tulajdonjogát a 2020. június 18-

i szerződés alapján a perben szintén beavatkozóként résztvevő II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. szerezte meg 2020. augusztus 18-án, és alakította át azt az alperesi igényeknek megfelelően. Az étterem bővítéséhez szükséges ingóságokat a felperes vásárolta meg. A szálláshely és az étterem működési engedélye a II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. részére átírásra került az I. r. felperesi beavatkozó neve Szövetkezettől, a II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. vette át a komplexum üzemeltetést 2020. június 23-tól.

[8] Alperes és felperes között a szerződés szerinti együttműködés 2020. januárjáig lényegében zavartalanul működött, 2020. év elejétől azonban alperes megszüntette az utasok szállítását a felpereshez. A szerződéses kapcsolat kialakításában aktívan közreműködő, a tolmácsolási feladatokat legnagyobb részben mindvégig egyedül ellátó és nyelvismerettel bíró személy 5 neve személy 6 nevesal – mindketten felperesi alkalmazottak – 2020. január 27-én elutazott alperes székhelyére, ott a felperes képviselőjében tárgyalást folytattak az alperesi ügyvezetővel, aki a szállítások elmaradását a szokásos év eleji visszaeséssel indokolta, a szerződést szóban megerősítette, így a felperes az étterem ingatlan megvásárlásával, a működtetéssel kapcsolatos pályázatát az illetékes hatósághoz benyújtotta.

[9] A COVID-19 világjárvány következtében 2020. március 16-tól 2020. május 5-ig szünetelt a tevékenység mindkét fél oldalán, azt követően bár a felperes a járványügyi szabályoknak is megfelelő szerződéses szolgáltatási kötelezettségének eleget tudott tenni és erről tájékoztatta is az alperest, aki a tevékenységét újból megkezdte, 2020. május 19-én és 20-án az útjait ismét meghirdette, a továbbiakban azonban már nem szállított utasokat a felpereshez.

[10] A ország neveval humanitárius célból tranzitáthaladás érdekében kötött megállapodás szerint 2020. április 2. napjától ország neve állampolgárok beléphettek Magyarország területére, ha a belépéskor alávetették magukat egészségügyi vizsgálatnak, és az egészségügyi vizsgálat COVID-19 fertőzés gyanúját nem állapította meg, a belépő személy azonban az erre kijelölt útvonalon haladva a legrövidebb időtartam alatt köteles volt elhagyni Magyarország területét.

[11] Az áthaladás során Magyarország területén csak az áthaladáshoz elengedhetetlenül szükséges alkalommal, a kijelölt üzemanyagtöltő állomáson és pihenőhelyen lehetett megállni. A felperes M5 67 km-nél lévő étterem neve étterme ilyennek minősült.

[12] A vendéglátó üzlet – így különösen az étterem, a kávézó, a cukrászda, a büfé, a presszó – kerthelyiségében vagy teraszán a tartózkodás és a megrendelt étel, illetve ital elfogyasztása 2020. május 4. napjától már megengedett volt.

[13] A 2021.05.01-től 05.22-ig hatályos, a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendelet szerinti vendéglátó üzlet kerthelyiségében vagy teraszán reggel 5 óra és este 11 óra között a tartózkodás és a megrendelt étel, illetve ital elfogyasztása megengedett, este 11 óra és reggel 5 óra között a vendéglátó üzlet kerthelyiségében vagy teraszán a tartózkodás és a megrendelt étel, illetve ital elfogyasztása tilos volt.

[14] A 2021.05.23-tól hatályos szabályozás alapján a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendelet szerint vendéglátó üzlet kerthelyiségében vagy teraszán a tartózkodás és a megrendelt étel, illetve ital elfogyasztása megengedetté vált.

[15] A felperesi jogi képviselő ügyvédi irodájában 2020. decemberében történt szóbeli egyeztetés ellenére, mely szerint az alperes folytatja a szállításokat, mindössze két busz érkezett január 3-án 150 fővel.

[16] A felperes ezt követően 2021.01.18. napján írásbeli felszólítást intézett alpereshez, melyet alperes 2021.02.09. napján kézhez vett. A felszólításban a felperes a 2019. június 22-én kelt megállapodásra hivatkozott, amely szerint nem teljesítés esetén napi 330 vendég után 1,5 euró/fő kompenzációs díjjal számolva az alperes az addig esedékes 149 734,5 euró megfizetésére, valamint a szerződésben foglalt vállalat teljesítésére köteles. A felperes megjegyezte, hogy a kompenzáció összegébe beszámította az alperes által a szerződés alapján 2020. január hónapban megfizetett 4 705,5 euró összeget, valamint levonásra került azon időszakra eső kompenzáció összege, amikor felperes a COVID 19 pandémia okán nem tudott nyitva tartani.

[17] Válaszként az alperesi ügyvezető 2021. február 22-én küldött ország neve nyelvű levelet, melynek magyar nyelvű fordítása szerint: „Megkaptuk 2021. január 18-án kelt levelüket, amire válaszként küldjük az alábbi értesítést. A felek között 2019. június 22-én kelt keretszerződés előírásainak értelmében az Önök társasága az alábbiakra vállalt kötelezettséget. A társaságunk utasai számára 2 euró/személy áron étkezés biztosítása, társaságunk gépkocsi vezetői számára max. 5 euró értékben ingyenes étkezés biztosítása, illetve egy ház biztosítása, ahol 6 gépkocsivezetőnk töltheti el a kijelölt pihenőidőt. Ugyanakkor a felek között megkötött szerződés értelmében a szolgáltató vállalja, hogy elvégzi a szükséges külső-belső karbantartási, állagmegőrzési, kertészeti, gyepgondozási műveleteket, illetve az ágyneműk cseréjét és tisztítását, továbbá az ágyneműk mosását.

A szerződés végrehajtása eredetileg közös gazdasági érdekek és haszon szem előtt tartásával történt, mivel társaságunk érdekében állt, hogy ügyfeleinknek egy olyan helyet biztosítsunk, ahol azok megfelelő vendéglátói szolgáltatásokhoz juthatnak, illetve a társaság alkalmazottainak is szállást és étkezést biztosíthatunk.

Már 2019-es évtől kezdődően több panaszt kaptunk gépjárművezetőinktől és utasainktól is ... Az Önök társasága nem tartja tiszteletben a minimális élelmiszer-biztonság és vendéglátás területén alkalmazandó szabályokat.... Ami még súlyosabb következmény, hogy a társaságunkkal 2019. június 22-én kötött szerződés feltételeinek be nem tartása következtében vállalatunkat jelentős pénzügyi veszteségek érték és érik folyamatosan, most is, a gépkocsivezetőink szállásáért és ellátásáért kifizetett összegek miatt ...”

[18] Ezt követően a felek képviselői között újabb egyeztetés folyt a további együttműködés érdekében. Az egyeztetések, ahogyan korábban a napi információ közlések is, WhatsAppon keresztül zajlottak, döntően személy 5 neve, mint felperesi tolmács és ügyintéző, valamint alperes részéről személy 7 neve között. A személyes egyeztetés végett személy 5 neve ismét kiutazott alperes székhelyére ország nevébe egy 2021. március 3-i keltezésű felperesi szerződés kiegészítés-tervezettel, melyben az ajánlatát vagylagosan a

szendvicsre és a gulyásra 2,5 eurós áron azzal tette, hogy „Az étterem neve követelése felfüggesztésre kerül 9 évig oly módon, hogy a 149 734,5 eurós követelés minden évben 16 637,16 euróval csökken, így a 9. év végén, azaz 2030. március 3. napján a követelés megszűnik. Ezen szerződés aláírása és betartása esetén az étterem neve Kft. a 2021. január 1-től eltelt időszakra vonatkozóan a szerződésben foglaltak alapján járó 330 fő × 1,5 euró/nap kártérítési igényétől is eltekint.”

[19] Az alperes válaszul a” 2021. 03. ...” hiányos keltezéssel készült, az „1. számú kiegészítő irat a 2019. június 22-i szerződéshez” megnevezésű, WhatsAppon 2021. március 9-én küldött tervezetében azt rögzítette, hogy „1. A felek közösen megállapodnak a szerződés megszüntetésében 2019. június 22-i dátummal. Ennek eredményeként a jelen szerződés kiegészítés aláíróinak nincsenek további jelenlegi és jövőbeli, a szerződésből származó követeléseik.” A felperes ezt az ajánlatot nem fogadta el. A 2021.04.20. napján kelt, és alperes által 2021.04.29. napján átvett levélben ismét felszólította alperest a szerződés teljesítésére. Alperes részéről ezen levélben foglaltakra válasz nem érkezett, alperes továbbra sem vette igénybe a felperesi szolgáltatást.

A felperes keresete, alperes ellenkérelme

[20] A felperes által kezdeményezett fizetési meghagyásos eljárás az alperes ellentmondása folytán 2021. szeptember 28-án perré alakult, a felperes a perben 10.G.21.174/2021/5. sorszám alatt szerződésszegéssel okozott kár megtérítése iránt benyújtott, majd 10.G.21.174/2021/42. és 10.G.21.174/2021/57. szám alatt kötbér követelés jogcímére módosított elsődleges keresetében kérte, hogy a törvényszék kötelezze az alperest 300 754,5 euró tőke, valamint ezen összegnek 149 734,5 euró részösszege után 2021. március 11. napjától, 19 350 euró részösszege után 2021. szeptember 24. napjától, valamint 131 670 euró részösszege után a keresetlevél benyújtásától számított, törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint a perköltségei megfizetésére.

[21] A másodlagosan 10.G.21.174/2021/42. szám alatt a Ptk. 6:142. §-a alapján előterjesztett módosított keresetében a 2019. június 22-én kelt magyar nyelvű szerződésmódosításra (5/F/3. szám), majd annak 10.G.21.174/2021/40. sorszám alatt másolatban csatolt ország neve nyelvű változatára hivatkozva a parkoló létesítésével és egyéb beruházásaival, valamint napi 330 fő ellátásához, kiszolgálásához szükséges személyzet alkalmazásával kapcsolatos kiadásai folytán keletkezett kára megtérítését kérte. A kár összegére vonatkozóan elsődlegesen magánszakértő kirendelésére tett bizonyítási indítványt.

[22] Indítványozta az alperes felhívását az eredeti ország neve nyelvű okirat benyújtására bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozással. Álláspontja szerint alperesnek nem áll érdekében előadni az eredeti ország neve nyelvű szerződést, ezért nyilatkozik úgy, hogy nincs a birtokában, illetve, hogy nem is tud ilyenről.

[23] A 2020. február 1. napjától keletkezett kárának összegét összesen 183 898 424 forintban határozta meg részben a közreműködőivel – beavatkozókka - szembeni helytállás okán, illetve elmaradt haszon címén kívánt igényt érvényesíteni, kivéve a 2020. március 18. – május 3. napjáig terjedő időszakot, a COVID-járvány miatti bezárások időszakát. Felperes

13 500 000 forintban jelölte meg azt a kárösszeget, amely a vendéglátóhelyen létesített parkoló (7 millió forint ~19 350 euró), valamint a nyári terasz beépítésének 6 500 000 forintos költségéből tevődött össze. A parkolóépítés, étterem átalakítás költségei körében a kivitelezővel kötött vállalkozási szerződésre és számlákra hivatkozott.

[24] Kereseti tényállításként előadta, az alperesi ügyvezető teljeskörű meghatalmazottjaként bemutatott és eljáró személy 7 nevével 2019 májusától folyt a tárgyalások, melynek eredményét június 22-én foglalták írásba. Erre tekintettel kezdte meg a tárgyalásokat a megvásárolni kívánt vendéglátóhely tulajdonosaival, alappal számolt ugyanis azzal, hogy egy hosszútávú, 10 éves együttműködés útján megtérülő beruházás lesz ez a számára. Megépíttette a 2200 nm területű parkolót, valamint biztosította az éttermi személyzet és kapacitás növelését azért, hogy a napi, minimum 330 ember ellátásáról megfelelően tudjon gondoskodni. Ez részéről jelentős investációt igényelt, továbbá a személyzet létszám emelése is egy folyamatosan növekvő fenntartási költséget generált. A pandémiával összefüggésben arról is megállapodtak, amennyiben az alperes tranzit utasai érkeznek, az étterem neve Étteremben tudják igénybe venni a szolgáltatást, a II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. az ételről gondoskodni köteles a kiszolgáló személyzettel együtt, a helyszínt a szövetkezet garantálta ehhez. Vagyis mindkét helyszín, mind az csárda címe alatti csárda neve Csárda, mind az M5 67 km pihenőben található étterem neve Étterem köteles volt és képes volt biztosítani a szolgáltatást. Fontos lett volna, alperes jelezze, ha a járvány miatt, a járványból adódóan problémái vannak a teljesítéssel, együttműködéssel az áthidalható lett volna, ahogyan a felperessel együttműködő többi társaság esetében is.

[25] Felperes hivatkozott továbbá arra, hogy az éttermét igénybe vevő legtöbb üzletfelével megkötötte a perbeli 2019. május 9-i keltűvel egyező tartalmú megállapodást, akik emeletes buszokkal szállítják az utasokat Nyugat-Európába, az alperes ugyanakkor mikrobuszokkal szállított (napi 30 – 40 kisbusz). Az üzleti érdekeik megegyeztek, alperes üzleti tevékenysége abban állt, hogy ország nevéből Nyugat-Európa különböző nagyvárosaiba fuvarozza az ott munkát végző személyeket, illetve azok hozzátartozóit – nem kirándulásokat szervezett Magyarországra – a település 1 nevei megállóhelyet elosztó állomásként kívánta alkalmazni. A felperes a perbeli szerződésben 6 fő részére vállalt pihenőhely biztosítását, ehhez képest előfordult, hogy 12 sofőrnek kellett helyet keresni.

[26] A felperes előadta, a szerződésre tekintettel ingatlan adásvételi előszerződést kötött 2019. november 13-án az A... Kft.-vel 50 millió forint foglaló biztosításával a csárda neve Csárda épületét is magában foglaló ingatlanra, azonban nem tudta teljesíteni az adásvételi előszerződésben foglaltakat, mert 2020. év elejétől már nem biztosította alperes a vállalt utaslétszámot, majd bekövetkezett a pandémia. E körülmények okán a kárenyhítés körében nem volt más lehetőség, mint az adásvételi szerződés II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. általi megkötése 2019. november 13-án, melyhez pályázati támogatást vett igénybe a 2020. január 29-én kelt hatósági szerződéssel. A beruházás határideje 2020. augusztus 31. napja volt, 20 fő munkavállaló foglalkoztatását vállalta 2 éven át. A II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. 2020. június 18-án szerezte meg az étterem ingatlan tulajdonjogát és 2020. június 24-től üzemeltette azt.

[27] A felperes 10.G.21.174/2021/57. sz. beadványában előterjesztett módosított keresetében arra hivatkozott, hogy a perbeli szerződés közreműködője, az I. r. felperesi beavatkozó Szövetkezet a rendelkezésre állás okán kénytelen volt tartani a munkavállalói

létszámot, fizetni a bérleti díjat és készen állni napi minimum 330 vendég kiszolgálására, ami havonta 6,5 millió forint kiadást jelentett nagyságrendileg (57. számú beadvány, 6. számú melléklet). A Szövetkezetnek a felperessel szemben ezért 52 760,825 euró kárigénye keletkezett, ami 2020. június 23-án esedékessé vált, és amelyről megállapodást kötöttek 2020. július 22-én (57. számú beadvány, 4. számú melléklet). Az ezt követő időszakra a II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. közreműködő irányában ugyanezen okból 106 503 210 forint összegű helytállási kötelezettsége effektív (kára) keletkezett, amit feljük elszámolt a 2022. május 3-án kelt szerződéssel (57. számú beadvány, 8. számú melléklet). Ekként a közreműködők felé történt kötbér helytállásból eredően a felperest ért kár összege 125 098 200 forintot tett ki.

[28] Felperes állítása szerint elmaradt haszna a 2022. május 20-ig terjedő időszakra 45 895 213 forint, melyet 157,2 euró/nap összegben 2020. május 21-től az ítélethozatalig terjedő időszakra is érvényesíteni kívánt.

[29] Hivatkozott arra, hogy 2019 évben 7 hónap alatt alperes 220 000 eurót megfizetett, a napi utaslétszám átlaga 523 fő, ez motiválta a felperest. Teljesen életszerű és üzletileg adekvát döntés volt a felperes és annak tulajdonosai részéről, hogy egy 10 éves együttműködésre alapozva ilyen volumenű befektetést hajtson végre.

[30] A szolgáltatás helyéül szolgáló csárda címe ingatlan bérletére, majd előszerződés megkötésére, tulajdonjogának megszerzésére az alperessel létrejött szerződés hiányában nem került volna sor. A felperes és az alperes együttműködése, ameddig alperes betartotta a szerződésben foglaltakat, rendkívül jól működött, jövedelmező volt. Amennyiben alperes az együttműködési kötelezettség körében elvárhatóan jelezte volna, hogy megváltoztak az elképzelései, vagy hogy meg kívánja szüntetni az együttműködést, úgy legalábbis a készenléti költségektől megkímélte volna a felperest. Ezzel szemben az alperes megtévesztette a felperest, inkorrekt módon hitegette, majd elzárkózott a kommunikációtól, végül valótlán kifogásokra hivatkozott.

Ellenkérelem

[31] Az alperes kérte a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását. Vitatta, hogy 2019. június 22-én szerződés jött létre, annak tartalmáról, okirati formájáról nincs tudomása.

[32] Amennyiben szerződés mégis létrejött, érvénytelenségi kifogással élt alaki okból a Ptk. 6:7. § (4) bekezdés alapján, mivel személy 7 neve nem érti a magyar nyelvet, nyelvismeret hiányában nem volt megköthető érvényesen a szerződés egyszerű írásba foglalással.

[33] Alperes szándéka csak arra irányult, hogy az utasai számára színvonalas étkezési szolgáltatást biztosítson. Kizárólag az volt a szerződés tárgya, hogy az autóbuszai megállnak a felperesi étterem neve vendéglőnél. Arra nézve, hogy rendszeresen hány vendéget visz, átalány kártérítési vagy kötbér fizetési kötelezettséget vállalna, parkolót

bővítené a felperes, melyhez alperesnek bármilyen módon, mértékben, bármilyen feltétellel hozzá kellene járulnia, nem volt a megállapodásuk tárgya. A jogviszony tartamát kizárólag a 2019. május 9-i aláírt megállapodás rendezzi, mely alapján rendszeresen megálltak a buszok a nem a felperes által üzemeltetett csárda címe. címen, ahol a sofőrök és a vendégek azt tapasztalták, hogy az alapvető higiéniai követelményeknek megfelelő tisztaság és karbantartás sem valósul meg, sem a szálláshelyen, sem az étteremben. Kifogásait szóban, telefonon többször jelezte, már a felperesi felszólítást megelőzően is. A 2021. február 22-én kelt levelében részletesen kifejtette kifogásait arról, hogy a szolgáltatás nem felel meg a 852/2004/EK rendeletben foglalt előírásoknak, ezért máshol kellett a gépkocsivezetőinek szállást és ételt keresni. Alperes üzleti hírneve emiatt jelentős mértékben sérült, ami 200 000 euró veszteséget jelentett neki. E körben fényképfelvételeket csatolt és tanúbizonyítási indítványokat tett.

[34] Nem vitatta, hogy 2020. és 2021. évben is folytatta a tevékenységét, de azt vitatta, hogy 2020. február és 2021. szeptember között napi szinten jártak az autópálya neve a település 1 nevei lejáróval érintett szakaszán. A COVID-19 pandémia okán nem csupán 2020. március 16-tól május 8. napjáig, hanem 2020. június 17. napjáig, azaz 93 naptári napon keresztül nem léphettek be Magyarország területére külföldről érkező nem magyar állampolgárok személyi forgalomban, míg az első 11 naptári napon keresztül a vendéglátó üzletben a vendégek csak reggel 6 óra és délután 15 óra között tartózkodhattak, majd 37 napon keresztül vendéglátó üzlet épületében vendégek egyáltalán nem tartózkodhattak, azután pedig 45 naptári napon keresztül egyáltalán nem tartózkodhattak, csak a kerthelyiségben illetve teraszon tartózkodhattak. A perrel érintett időszakból 436 naptári napon keresztül legfeljebb 14 napos hatósági karantén mellett léphettek volna be ország neve területéről polgárok, amiért az utazási szolgáltatások, így a vendégek szervezett módon étterembe történő szállítása teljes mértékben lehetetlenné vált. Csatolta idevonatkozóan a vis major igazolást a ország neve Kereskedelmi Iparkamara részéről. A COVID-19 világjárvány következtében álláspontja szerint a szerződés lehetetlenült és a Ptk. 6:179. § (1) bekezdés értelmében a szerződés megszűnt. Hivatkozott e körben a Győri Ítéltábla Pf.III.20.146/2021/7/I. számú határozatára. A COVID-19 világjárvány kitörése miatt a felperes nem tudott éttermi és szálláshely szolgáltatást nyújtani, ahogyan az alperes sem tudott Magyarország területére utasokat szállítani. A szerződés teljesítésének elmaradását ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje, vagy a kárt elhárítsa. Mentesül ezért a kártérítési felelősség alól a Ptk. 6:142. § alapján, a mentesülés körében az ellenőrzési körön kívüli fordulat, a vis major, tartalmi elemként értelmezendő, nem mérhető a gondos ellenőrzés vagy a felróhatóság mércéjével (BH2021. 259.). A köztudomású tény a felperesnek ismernie kellett, ezért nem sérthette meg az akadályközlési kötelezettségét. Felperes arra nem utal egyáltalán, hogy milyen intézkedéseket tett az őt ért állítólagos károk megelőzése, elhárítása, illetőleg enyhítése érdekében.

[35] Alperes hivatkozott arra is, hogy a felperes nem rendelkezik szálláshely szolgáltatási engedéllyel, noha a szerződésben vállalta, a sofőröknek pihenés céljából szállást nyújt, vendégházban elvégzi a külső-belső karbantartást, állagmegóvási munkálatokat, takarítást, ágyhúzást és ágynemű mosást. Vitatta, hogy fizikailag képes volt a felperes a szolgáltatás nyújtására.

[36] Vitatta a kártérítés címén érvényesíteni kívánt parkoló építés jogalapját, beruházási költségeit, tényét. Vitatta az építés tényleges költsége összegét, hogy az építkezés

a felperes megrendelésére és ellenérték fizetése mellett történt a perbeli szerződés keretében, annak teljesítése érdekében.

[37] Feltűnő értékaránytalanság miatt is érvénytelen a szerződés, álláspontja szerint a Ptk. 6:98. § (1) bekezdésében foglaltak folytán.

[38] Az akadályközlési kötelezettségét nem sértette (Ptk. 6:126. §), ezért nem terheli kártérítési kötelezettség, ellenben felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének [Ptk. 6:525. § (1) bekezdés], továbbá a felperes hibásan teljesített, amiért alperest elállási jog illeti meg [6:159. § (2) bekezdés], mellyel a perben a kellékszavatossági jog gyakorlása nélkül élt, és aminek következtében megszűnt a szerződés.

[39] Az ellenkérelemben foglalt indokokkal az alperes jogalap hiányára hivatkozva a másodlagos keresetet is elutasítani kérte. A felperessel kötött 2019. május 9-ei megállapodásban nem szerepelt semmilyen kötelezettségvállalás alperes részéről meghatározott számú napi, illetve évi utas szállítására vonatkozóan, az a felperes szokásos üzleti kockázata körébe tartozik, hogy tudja-e realizálni a korábban, egy kedvező gazdasági környezetben elért nyereséget. Mivel az alperes nem vállalt kötelezettséget felperesi haszon biztosítására, nem lehet abból kiindulni, hogy korábban átlagosan napi hány utast szállított az alperes a felpereshez, de a felperes azt sem bizonyította, hogy nála 0,3 euró/fő haszon képződött. A felperes üzleti kockázata körébe tartozik az, hogy tudja-e realizálni a korábban egy kedvező gazdasági környezetben elért nyereségét. Összecszerűségében is vitatta ezért a keresetet. Az indítványozott magánszakértői vélemény alkalmatlan bizonyítási eszköz. A perben nem állnak rendelkezésre olyan adatok, amelyek alapján a szakértő állást tudna foglalni az állítólagosan alkalmazott haszonkulcs mértékéről, ehhez nem elegendők a csatolt számlák. A felperes köteles az állított haszon megállapításához szükséges valamennyi okiratot a per anyagává tenni és levezetni az állított elmaradt hasznót. A szakértőnek nem feladata a tényállítások pótlása. Felperes nem jelölte meg a szakértőhöz intézet megválaszolandó határozott kérdéseket sem.

Az elsőfokú bíróság és az ítéltábla részítése

[40] A törvényszék a 10.G.21.174/2021/172. számú részítéletével az elsődleges keresetet elutasította. A felperesi fellebbezés folytán eljáró Szegedi Ítéltábla a Gf.III.30.106/2023/6. számú 2023. október 20-án kelt részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletének nem fellebbezett rendelkező részét nem érintette, a megfellebbezett indokolást részben megváltoztatta és annak [64], [66], [75], [76], [78], [80] és [83] bekezdéseiből mellőzte azokat a megállapításokat, melyek szerint a 2019. június 22-i keltezésű magyar nyelvű okiratba foglalt szerződésmódosítás a felperes és az alperes között érvényesen létrejött, azt személy 7 neve aláírta, illetve az alperes ügyvezetője személy 1 neve utólagosan jóváhagyta. Egyebekben a részítélet indokolását helybenhagyta, rendelkezett arról, hogy a peres felek maguk viselik a másodfokú eljárási költségeiket. A jogerős ítélet indokolásában megállapította, közbenső ítélettel kellett volna rendelkezni arról, hogy a szerződés létrejött a felek között, azonban a kötbér kikötés részében érvénytelen az írásbeliség hiánya miatt. Mivel ilyen határozatot az elsőfokú bíróság nem hozott, a bíróság túlterjeszkedett az elsődleges kereseti kérelem elbírálásán, amiért az ítéltábla mellőzte az indokolásból az ide vonatkozó

megállapításokat. Az egyes részek mellőzésével az ítéltábla lehetőséget biztosított a felek számára a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában a még szükséges további bizonyítási eljárás lefolytatására.

Az elsőfokú bíróság ítélete és döntésének indokai

[41] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú perköltség megállapítás kapcsán első- és másodfokú határozattal történt kiegészítés folytán a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összege 12 283 047 forintban került meghatározásra.

[42] A bíróság ítéletének jogi indokolásában elsődlegesen arra tért ki, hogy a részítélet után folytatódó eljárásban azt kellett vizsgálni, megállapítható-e a 2019. június 22-én kelt magyar nyelvű szerződés létrejötte a keresetben állított alperesi kártérítési felelősséget megalapozó tartalommal. A bíróság a Ptk. 6:142. §, valamint 6:137. § rendelkezéseit idézve hangsúlyozta, elengedhetetlen feltétel a szerződésszegésen alapuló kárfelelősség vizsgálata esetén az, hogy a felek között szerződéses jogviszony álljon fenn és ilyen szerződési kötelezettség teljesítésének elmaradása bekövetkezzen. A jogalapot is vitató ellenkérelem tükrében vizsgálta a bíróság, hogy a kötbér kikötésen kívüli részében létrejött-e a felek között szerződés.

[43] A tényállásból az megállapítható, hogy ország neve-magyar nyelvű tolmács közreműködött a felek közötti egyeztetések során, azonban a becsatolt szerződési okiratban a Ptk. 6:7. § (4) bekezdésében megkövetelt tartalom szerinti nyilatkozat az alperes részéről nem található meg az okiraton. A bíróság külön foglalkozott a felperes által utóbb másolatban csatolt ország neve nyelvű szerződési okirattal is. Ezzel kapcsolatban nem fogadta el, hogy a felperes bizonyítási szükséghelyzetben lenne, mivel az alperes kifejezetten cáfolta azt, hogy eredeti, ország neve nyelven készült okirat nála rendelkezésre áll, sőt annak keletkezését is kétségbe vonta, állítva, hogy a felperes által csatolt másolat sem hiteles, az manipulált. Erre nézve írásszakértői véleményt szerzett be a bíróság, mely valószínűsítés szintjén kétségesnek minősítette a másolat, és az azon található alperesi ellenjegyzés hitelességét. A szakértő kitért arra is, időben egy éven belüli aláírásminta rendelkezésre állása esetén nagyobb valószínűségi fokozattal adható szakvélemény, erre nézve azonban a felperesnek további bizonyítási indítványa nem volt, a bíróság ezt a felperes terhére értékelte.

[44] Az egyéb e-mail és elektronikus üzenetváltások kapcsán sem találta a bíróság kétséget kizáróan megállapíthatónak azt, hogy a felek a felperes által megjelölt tartalommal végleges szerződésmódosításban megállapodtak, illetve alperes a felperes által állított kötelezettségeket vállalt volna. A felperes az utóbb csatolt másolattal kapcsolatban először úgy nyilatkozott, nem volt tudomása arról, hogy ország neve nyelven is készült szerződés, a későbbiekben azonban a felperesi ügyvezető személyesen azt adta elő, hogy egymás mellé téve, egymással is összehasonlítva került sor az eltérő nyelvű szerződési példányok aláírására. A felperesi vezetők nyilatkozatainak ellentmondása is a bizonyításban érdekelt felperes terhére szólt. A bíróság figyelembe vette továbbá azt is, hogy a felperes által két alkalommal is csatolt ország neve nyelvű másolati példányok egymáshoz képest is eltérést mutattak. Az egyik mindkét fél cégszerű ellenjegyzését tartalmazza, míg a másik csak az alperesét.

[45] A bizonyítás eredményét összegezve a bíróság arra a következtetésre jutott, a szerződés kereset szerinti tartalmú létrejötté a Pp. 265. § (3) bekezdése alapján nem volt megállapítható. A perbeli szerződés nem felel meg ezért a Ptk. 6:7. § (4) bekezdésében foglalt alaki kelléknek, a magyar nyelvet nem beszélő fél szerződéses jognyilatkozata érvénytelen. Érvényes alperesi jognyilatkozat hiányában a Ptk. 6:58. §-a szerinti kölcsönös és egybehangzó szerződést keletkeztető jognyilatkozat az alperesi oldal részéről nem áll fenn. Ezokból nemcsak a szerződés érvénytelenségét, hanem annak létrejöttét sem lehet megállapítani. A bíróság kitért arra is, az alperesi jognyilatkozat érvénytelensége miatt a Ptk. 6:94. § (1) bekezdés szerinti teljesítés sem orvosolhatja a kellékhiányt. Az elsődleges jogkövetkezmény, hogy az adott jognyilatkozat nem válthat ki joghatást, mely a jelen ügyben azt jelenti, hogy az alperes érvénytelen jognyilatkozata folytán nem jött létre a felek között szerződés.

[46] A felperes tényelőadásait a felek közötti kölcsönös szolgáltatásokkal kapcsolatban az alperes nem vitatta, azonban önmagában ebből nem állapítható meg, hogy a felek közötti jogviszony pontosan milyen tartalmú, így az a rendelkezés sem, melyet esetlegesen az alperes nem teljesített. A bíróság összegzésként rögzítette, nem állapítható meg a peradatok alapján, hogy az alperes szerződést szegett volna, hiányzik a Ptk. 6:142. § szerinti kártérítési felelősség konjunktív jogszabályi feltétele, a felperes alappal nem követelhet kártérítést, a keresetet ezért el kellett utasítani. A bíróság a továbbiakban indokolta a felek eljárási kifogásainak figyelmen kívül hagyását, valamint részletes levezetést adott a perköltségszámítást illetően.

[47] Ezt utóbb alperesi kérelemre alakszerű határozattal kijavította, az ezzel szemben előterjesztett alperesi fellebbezés folytán eljáró ítélőtábla kiegészítő ítéletet hozott, mellyel az elsőfokú bíróság 9. számú kijavító határozatát kiegészítő ítéletnek tekintette, azt megváltoztatta és a felperes részéről az alperesnek fizetendő perköltség összegét 12 283 047 forintra leszállította. A másodfokú kiegészítő ítélet összegzése szerint: az elsőfokú bíróság, ítéletének [86] bekezdésbeli számítási hibáját a kijavító határozatában megfelelően korrigálta 10 514 292 forintra. Az ítélet kiegészítéseként pótlólag figyelembe vett 37 munkaóra vonatkozóan az alperes által felszámítottak szerint megítélendő perköltség összege helyesen 3 537 509 forint, így a még nem jogerős elsőfokú ítéleti rendelkezés szerint összesen 12 283 047 forint perköltség megfizetésére köteles a felperes az alperes részére. Az ítélőtábla kitért arra, ezen elsőfokú ítéleti rendelkezés ellen az ítéletre vonatkozó általános jogorvoslat keretében még lehet külön fellebbezéssel élni, amennyiben az elsőfokú bíróság mérlegelését (az egység óradíj további megféleztését) bármelyik fél helytelennek tartja.

A felperes fellebbezése, valamint alperes csatlakozó fellebbezése és fellebbezési ellenkérelme

[48] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben eljárási szabálysértésekre hivatkozva a Pp. 381. § alkalmazásával kérte annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását. A másodfokú felülbírálati jogkört illetően a Pp. 369. § (1) bekezdése, valamint a (3) bekezdés c) pontjára hivatkozott. Eljárási és anyagi jogszabálysértés körében a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontjára figyelemmel a Pp. és a Ptk. azon rendelkezéseit sorolta fel, melyeket álláspontja szerint az elsőfokú ítélet

megsértett. A továbbiakban a Szegedi Ítéltábla által korábban hozott részítéletének 90. pontját értelmezte, majd a másodfokú részítélet 4., 5., 8., 21. és 87. pontjára hivatkozott, mivel álláspontja szerint e pontokban továbbra is felek közötti szerződéses jogviszonyt rögzített a másodfokú bíróság. Álláspontja szerint az ítéltábla által megváltoztatott, de túlnyomórészt helybenhagyott jogerős ítélet indokolása „res iudicata”-nak minősül az eljárást tovább folytató elsőfokú bíróság számára.

[49] A felperes a továbbiakban az elsőfokú részítélet 6., 68., 69., 70-73. pontjait idézte, melyek álláspontja szerint ugyancsak a felek közötti megállapodás létrejöttét tartalmazzák. A fellebbezéssel támadott elsőfokú ítélet 4., 5. pontja, az 54., 55., 57., 66., továbbá 59., 61., 70. pontjaiban rögzített indokolásbeli megállapításokkal kapcsolatban előadta, azok ellentmondanak saját maguknak, az anyagi jogerővel bíró részítélet tartalmának és a periratoknak.

[50] A pert lezáró ítéletben kifejtett jogi álláspont a fellebbező felperes szerint ellentmond a jogerős részítélet indokolásában rögzítetteknek, hiszen mindkét határozat kifejezetten tartalmazta, hogy a felperes és alperes között 2019. május 9-én létrejött megállapodás, amely megállapodás alapján a felperes 2019 májusától további szolgáltatások nyújtását vállalta. A jogviszony tehát a jogerős részítéletben foglaltak szerint létrejött a felek között. Ezen nem változtat az, hogy a 2019. június 22-én aláírt okirat alaki okból írásbeli formájában létre nem jönnek minősül, a felek szóbeli tárgyalások útján az alapszerződést módosíthatták.

[51] A felperes külön sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság abból indult ki, a kereset nem a 2019. május 9-én kelt szerződésen alapul. Ez ellentétes a felperes perfelvétel során tett számos nyilatkozatával. Tény, hogy a felperesnek nem állt rendelkezésére a 2019. május 9. napján aláírt megállapodás ország neve nyelvű példánya, ezt az alperes nem csatolta be annak ellenére, hogy a felek között az volt a kialakult gyakorlat, hogy a magyar nyelvű példány a magyar félnél, míg a ország neve nyelvű példány a ország neve félnél maradt. Ugyanakkor az alperes sem vitatta az alapszerződés ellenjegyzésének megtörténtét, ezzel a felek között a szerződéses jogviszony létrejött.

[52] Felperes a továbbiakban idézett a 2022. március 10-én kelt válasziratából, melyből kiemelte, hogy a felek 2019 májusától folytattak tárgyalásokat a szerződéses jogviszony módosítása körében, mely alapján még 2019. június 22. napján a módosítás lényegét írásba foglalták. Fontos tényállási körülmény, hogy a felperes ez alapján már korábban megkezdte azokat a beruházásokat az ingatlanon, amelyek az alperes megnövekedett igényeinek kiszolgálásához szükségesek voltak. Felperes felhívta a figyelmet a 69. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldalán található alperesi észrevételre tett felperesi előadásra, mely szerint egy felek közti megállapodás nem feltételez írásbeliséget, a Ptk. 6:7. § (4) bekezdése kizárólag az írásbeli alakszerűséghez kötött jognyilatkozatokra alkalmazandó. A perbeli szerződés azonban nem volt írásbeli alakszerűséghez kötve. Mindezek alapján a felperes összegzően aláhúzta, másodlagos kereseti kérelmét a felek között 2019. május 9. napján létrejött és ezt követően szóban módosított megállapodás megszegésére alapította, a módosítást utóbb írásba is foglalták annak ellenére, hogy az írásbeliség nem volt érvényességi feltétel. A szóbeli módosítás érvényes, annak írásbeli dokumentálása történt meg 2019. június 22-én.

[53] Az ítélet a Ptk. 6:7. § (4) bekezdését tévesen értelmezi, az a magyarul nem beszélő személyek írásbeli nyilatkozatainak érvényességéhez szükséges kellékeket rögzíti, ugyanakkor nem tiltja, hogy ilyen személyek részéről ráutaló magatartás vagy szóbeli megállapodás útján ne lenne szerződési jognyilatkozat megtehető. A 2019. június 22-i írásba foglalást megelőzően a felek már szóban részletesen megállapodtak a jogviszonyuk módosításában. Ezt alátámasztja az is, hogy a felperes egy további ingatlant vett bérbe és annak átalakítását az alperesi igényeknek megfelelően megkezdte. A felperes álláspontja szerint az az elsőfokú ítéleti érvelés, mely szerint 2019. június 22-én írásba foglalt tartalmú megállapodás keletkeztette a felek közötti jogviszonyt, nem felel meg a tényeknek, a periratoknak, a perben beszerzett bizonyítékoknak (iratellenes), valamint a jogerős részítéletben foglalt indokolásnak sem. A felperes ismételt hangsúlyozta az anyagi jogerő tárgyi terjedelmét, mely az ítélet indokolására is vonatkozik. A jogerős ítélet indokolásának éppen olyan res iudicata hatást kell tulajdonítani, mint a rendelkező részben foglaltaknak.

[54] Az elsőfokú bíróság jogsértő módon járt el a bizonyításfelvétel körében is, amikor személy 5 neve tanúként meghallgatását félbehagyta, a felek számára az idő előrehaladtára tekintettel nem engedélyezett további kérdésfeltevést. A tanúmeghallgatás nem lett teljeskörűen lefolytatva a felek közötti szóbeli egyeztetés tartalmára vonatkozóan. Nem került tisztázásra személy 7 neve és alperesi ügyvezető, valamint a tanú előadása közötti ellentmondás sem. Felperes megjegyezte, a tanúmeghallgatás ugyanakkor alátámasztotta azt, hogy a felek szóbeli egyeztetések során legalább 10 éves együttműködési időtartamban állapodtak meg.

[55] A bizonyítás körében az elsőfokú bíróság – felperesi álláspont szerint – alaptalanul mérlegelt úgy, hogy nem áll fenn bizonyítási szükséghelyzet a ország neve nyelvű okirattal kapcsolatban. A bíróság hivatkozott ugyanakkor arra, hogy maga az alperes csatolta be a 2019. május 9-ei szerződés ország neve nyelvű példányát. Ebből valószínűsíthető, hogy a felek közötti gyakorlat szerint a 2019. június 22-i megállapodás ország neve nyelvű példánya is az alpereshez került. Ez a felperes szempontjából bizonyítási szükséghelyzetet teremt. A bíróság számára nyilvánvalóan látható volt, hogy létezett ország neve nyelvű szerződés, aminek a tartalmát ténylegesen meg is ismerte az alperes. Felperesi álláspont szerint kiemelést érdemel, hogy személy 7 neve tanúként valótlan tényelőadást tett, amikor jegyzőkönyvben rögzített meghallgatása során a 2019. május 9-i szerződésen szereplő aláírásra úgy nyilatkozott, lehet, hogy tőle származik, jóllehet az valójában az alperesi ügyvezető aláírása volt. Felperes terhére nem róható, hogy nem őrzött meg ország neve nyelvű példányt, mivel a kialakult gyakorlat szerint ilyen példány hozzá nem is kerülhetett.

[56] Felperes álláspontját összegezve előadta, nincsen jogszabályban előírt alaki kötöttség a felek közötti szerződés vonatkozásában. A 2019. május 9-én létrejött megállapodás írásban került megkötésre, azt az alperes sem vitatta, cégszerűen az ügyvezetője ellenjegyezte, a ország neve nyelvű példány hozzá került, azt maga csatolta a periratokhoz. Abban nem történt olyan kikötés, hogy csak írásban lenne módosítható az alapjogviszony. Külföldi személy jognyilatkozatának alaki előírására a Ptk. nem tartalmaz írásbeli kötelezettséget. Tolmács jelenlétében tett szóbeli jognyilatkozat is lehet érvényes és hatályos. A felek törvényes képviselői között, a tolmács útján létrejött szóbeli megállapodás is szerződésmódosítást eredményezett. Ennek a szóban elfogadott, kitérgyalt, egyeztetett módosításnak a lényege került írásban dokumentálásra 2019. június 22-én. Ez alapján a felperes már intézkedéseket tett a vendéglátási tevékenység kibővítésére. Ezzel szemben iratellenes, okszerűtlen és a jogerős részítéletben foglaltakkal is ellentétes azon megállapítása

a fellebbezett ítéletnek, hogy a felek között nem jött létre szerződéses jogviszony, melyre a szerződésszegésből eredő károkozást alapítani lehetne.

[57] A felperes kérte az eltúlzott mértékű alperesi perköltség mérséklését is, tárgyalási jelenlétre, valamint két alperesi beadvány elkészítésére felszámított munkaórát túlzottnak minősítette, összehasonlításként kérte figyelembe venni, hogy az IM rendelet 3. §-a alapján a maximális munkadíj 4 200 000 forint lehetne.

[58] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, egyúttal csatlakozó fellebbezésként a javára megállapított elsőfokú perköltség felemelését is kérte 14 051 800 forintra.

[59] Ellenkérelmének indokolásában arra hívta fel a figyelmet, hogy a felperesi fellebbezés nem tartalmaz kérelmet az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezésének megváltoztatására vonatkozóan. Ebből következően a másodfokú bíróságnak álláspontja szerint nincs anyagi jogi felülbírálatra vonatkozó jogköre. Ez kiterjed arra, hogy a bizonyítás eredményét nem minősítheti okszerűtlennek, a tényállást nem módosíthatja, nem egészítheti ki és a megállapított tényekből sem vonhat le eltérő jogi következtetést, a megállapított tényeket nem minősítheti másként. A fellebbezési kérelemből következően csak a hatályon kívül helyezés és az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasítására vonatkozó fellebbezési petitumhoz kapcsolódó indokokat vizsgálhatja a másodfokú bíróság, az elsőfokú ítéletet megváltoztató másodfokú határozat nem hozható. Az alperes idézte a Pp. 382. § idevágó rendelkezését, melyből következően a másodfokú bíróság ilyen fellebbezési kérelem esetén az ügy érdemét nem érintheti. Alperes mindemellett hangsúlyozta, a Pp.-nek a másodfokon hozott, a keresetet elutasító elsőfokú ítélet megváltoztatását lehetővé tevő 383. §-a a „döntés az ügy érdemében” elnevezést viseli, melyből következően ilyen tartalmú döntésre akkor kerülhet sor, ha nem kell az ítéletet hatályon kívül helyezni.

[60] A továbbiakban a Pp. 381. § rendelkezését idézve alperes arra tért ki, hogy e törvényhely szerinti feltételek nem állnak fenn, az elsőfokú eljárás során az ügy érdemének eldöntésére kiható lényeges szabálysértés nem történt és nincs olyan sem, amelynek orvoslása felmerülhetne akár az elsőfokú, akár a másodfokú eljárásban. Álláspontja szerint a felperes lényeges eljárási szabálysértésekkel kapcsolatos hivatkozásai megalapozatlanok, ugyanis a Szegedi Ítéltábla sem állapította meg korábbi részítéletében a 2019. június 22-i szerződés létrejöttét, az ezzel kapcsolatos elsőfokú ítéleti megállapításokat kifejezetten mellőzte.

[61] A res iudicata hatása a tényállásnak csak ahhoz a részéhez kapcsolódhat, melyek az ítéleti rendelkezés megalapozását szolgálják. Alperes megjegyezte, az elsőfokú bíróság nem arra utalt, hogy a 2019. május 9-i szerződés nem jött létre, hanem azt tekintette lényegesnek, hogy a felperes a 2019. június 22-i szerződésmódosítást jelölte meg keresete ténybeli alapjául szolgálónak. A felperes egyébként sem alapította egyik keresetét sem szóbeli szerződésre, ilyen tény-, illetve jog állítása elsőfokon nem volt, mindvégig okiratokra, írásbeli szerződésekre hivatkozott.

[62] Ezzel kapcsolatos fellebbezési hivatkozások egyébiránt az ügy érdemét érintik, az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálata körébe tartoznak. A tények eltérő minősítése nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi felülbírálat tárgyát képezhetik, erre azonban kérelem

hiányában a másodfokú bíróság nem térhet ki. Mindezekről függetlenül részletesen kifejtette, hogy a felperes által állított eltérő jogkövetkeztetések levonására miért nincs lehetőség az érdemi elbírálás alá tartozó bizonyítékok egybevetése útján.

[63] Az alperes ellenkérelmének IV/3. pontjában kitért arra a bírói gyakorlatra, mely megköveteli, hogy a fellebbező félnek nemcsak a konkrét jogszabályhely feltüntetésével kell pontosan megjelölni a sérelmezett eljárási jogszabálysértés, hanem ezen feltételnek a fellebbező teljeskörűen akkor tesz eleget, ha a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti. Ha pedig a fél több, egymástól elkülönült jogszabálysértésre is hivatkozik, úgy valamennyire vonatkozóan eleget kell tennie az említett követelményeknek. A felperesi fellebbezésből ehhez képest nem állapítható meg, hogy melyik konkrét eljárási jogszabálysértést, mely konkrét elsőfokú ítéleti rendelkezés vonatkozásában állítja.

[64] Az alperes a továbbiakban személy 5 neve, valamint személy 2 neve jegyzőkönyvezett nyilatkozataiból idézve, azokat egybevetve az írásszakértői bizonyítás eredményével a tanúvallomások bizonyítékokból történő kirekesztését találta szükségesnek a valótlan tartalmú nyilatkozatok miatt. Ebből nem következik, hogy a tanúk alkalmasak lettek volna annak bizonyítására, hogy a felek között szóbeli szerződés jött létre, erre egyébként sem utaltak a tanúk vallomásaikban.

[65] Az eredeti ország neve nyelvű okiratra vonatkozó bizonyítási szükséghelyzettel kapcsolatban az alperes utalt arra, hogy a felperes által másolatban csatolt ország neve nyelvű okirattal kapcsolatban is a hamisítás valószínűsíthető volt személy 7 neve aláírására nézve, ezért ezen okirat állítólagos eredeti példányára vonatkozó bizonyítási szükséghelyzetre való felperesi hivatkozás inadekvát volt. Mindezekben túlmenően hangsúlyozta, a tanúmeghallgatás szabályszerűen folyt le, a tanúkhöz kérdéseket intézhettek a felek, a bíróság a tanúvallomásokat figyelembevéve állapította meg, hogy a felek közötti szerződés érvényes létrejötte nem bizonyított. Nem sérültek a Pp. 278. §, valamint 279. §-okkal kapcsolatos jogok sem, a bíróság a Pp. 294. § (6) bekezdés alkalmazásával a szükséges mértékben a szembesítéseket elvégezte. Felperes nem jelölte azt meg, hogy milyen további szembesítésre lett volna szükség, ezzel kapcsolatos indítványt sem tett az elsőfokú eljárás során. személy 5 neve ismételt megidézését a tanú meghallgatását követő egy éves perbeli időszakban a felperes nem indítványozta, a tanúbizonyítás kiegészítését nem találta szükségesnek. Az elsőfokú bíróság ítélete kiterjedt a perben érvényesített kereseti kérelemre, a Pp. 341. §-sal kapcsolatos – a fellebbezésben állított – jogsértés nem történt.

[66] Az alperes cáfolta a fellebbezésben felsorolt jogszabályhelyekkel kapcsolatos anyagi jogi jogszabálysértést is. Az elsőfokú perköltség megállapítást illetően kérte, hogy azt a bíróság 14 051 800 forint összegben állapítsa meg javára. A 9. sorszámú kijavító végzés elleni fellebbezésében foglaltakat fenntartva kiemelte, a bíróság az óradíj mértékét nem mérsékelheti, a tényleges időráfordítás kapcsán illetheti meg mérlegelés alapján mérséklési lehetőség, de a bíróságnak vizsgálnia és indokolnia kell, hogy mely konkrét tevékenységnél végzett el ténylegesen kevesebb munkát a jogi képviselő a felszámítani kívánthoz képest. Kérte továbbá figyelembe venni, hogy bírósági tárgyalási jegyzőkönyvvel dokumentált ügyvédi időráfordítás esetén a közokirattal igazolt időszükséglet sem csökkenthető mérlegelés útján, a valós ügyvédi tevékenység jegyzőkönyvben rögzített időráfordítása ilyen esetben nem kérdőjelezhető meg. Kérte figyelembe venni az egység óradíj nagyságának meghatározása

során az utóbbi időszakban jelentkező inflációs tendenciát. Jelentőséget kell tulajdonítani továbbá annak, hogy az ügyvédi munkadíjból az ügyvéd nemcsak saját és családja megélhetését fedezi, hanem ebből kell kigazdálkodnia az adó- és egyéb járulékokat, valamint az alkalmazott, illetve az ügyvédi iroda fenntartásával kapcsolatos költségeket. Eseti döntéseket megjelölve kérte figyelembe venni az állandó bírói gyakorlat által követett szempontokat a perköltség megállapítással kapcsolatban. Mindezekben túl kérte értékelni azt is, hogy két vállalkozás közötti nehéz jogi megítélésű jogvitában látta el az alperes képviselőt, az ügyvédi megbízási szerződéssel mindkét fél elfogadta az óradíj egységárat és az időráfordítás alapján történő munkadíj megállapítást. Az alperesi jogi képviselőnek idegen nyelven kellett a külföldi ügyféllel kapcsolatot tartania, ez további időráfordítás növekedést jelentett. Mindezekre figyelemmel a felperes által előterjesztett perköltség mérséklési indítvány nem áll összhangban az elsőfokú eljárásban kifejtett alperesi jogi képviselői tevékenység mennyiségével és minőségével. Az alperes által követelt munkadíj az IM rendelet szerinti számítás szerint sem eltúlzott. Az alperes mindezekben túl másodfokú perköltség felszámítást is bejelentett 200 euró + áfa egység óradíj mellett 30 munkaóra felszámításával 6 000 euró + áfa összeget jelölt meg.

[67] A felperes további észrevételt terjesztett elő, melyben a fellebbezésében foglaltakat maradéktalanul fenntartotta és pontokba szedve cáfolni kívánta az alperesi ellenkérelemben előadott hivatkozásokat. Külön kiemelte, az ítélet megváltoztatására irányuló kérelmet azért nem terjeszthetett elő, mert álláspontja szerint a további bizonyításfelvétel és a tényállás kiegészítése elengedhetetlen annak érdekében, hogy a perben megalapozott érdemi döntés legyen hozható.

Az ítéltábla döntésének indokai

[68] A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes csatlakozó fellebbezése alapos.

[69] A jelen peres eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 370. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja el az elsőfokú bíróság ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének jog, amely magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének a megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Alapvető, hogy a fellebbezés okát és annak indokait a félnek egyértelműen meg kell határoznia és ezzel kell kijelölnie a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen cselekményeit sérelmezve terjesztette elő a fellebbezést, és csak ez jelölheti ki a másodfokú jogvita kereteit, az ilyen tartalmú fellebbezés, illetve ellenkérelem alkalmazkodik a tisztességes eljárás követelményéhez.

[70] A fellebbezés tartalmát illetően az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat során a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy annak valamely részét mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. §

b) pont], továbbá azt az anyagi vagy eljárási jogszabálysértést is meg kell jelölnie, amire a fellebbezését alapítja [Pp. 371. § d) pont]. A jelen esetben a felperes fellebbezési kérelme kizárólag az elsőfokú ítélet Pp. 381. §-ára hivatkozással történő hatályon kívül helyezésére irányult.

[71] A Pp. 381. §-a szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű.

[72] A felperes fellebbezésének I. pontjában részletesen megjelölte azokat az eljárási-, illetőleg anyagi jogszabálysértéseket, amelyre a fellebbezését alapította. Eljárási szabálysértésként a Pp. 278. § (2) és (3) bekezdésére, a Pp. 279. § (1) és (2) bekezdésére, a 294. § (6) bekezdésére, valamint a Pp. 295. §, Pp. 341. §, Pp. 357. §, Pp. 358. § (1) bekezdésére és a Pp. 360. §-ára hivatkozott.

[73] Az eljárási szabályok megsértése körében személy 5 neve tanúmeghallgatása kapcsán a bizonyítási szabályok megsértését állította, az ítélet alaki és anyagi kötőereje vonatkozásában az elsőfokú bíróság, illetőleg az ítéltábla a korábbi részítélet indokolásában rögzített megállapítások anyagi kötőerejére hivatkozott, melyet álláspontja szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott a felek jogviszonyának jogi minősítése során, harmadrészt pedig a Pp. 279. §-a szerinti bizonyítékok mérlegelésére irányadó eljárási szabályok megsértése miatt kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését. Eljárási mulasztásként rótta fel továbbá a bizonyítási szükséghelyzet miatt szükségessé vált bírói intézkedés elmaradását.

[74] A tanúbizonyítás szabályszerűségének vizsgálata körében a Pp. alábbi rendelkezéseit kellett alapul vennie az ítéltáblának. A Pp. 233. § (alaki pervezetés) (1) bekezdése szerint e törvény keretei között az elnök határozza meg a tárgyaláson és tárgyaláson kívül teljesítendő perbeli cselekményeket, azok sorrendjét, idejét és gondoskodik a rendfenntartásáról.

[75] A (2) bekezdés értelmében a tárgyalást az elnök vezeti, az elnök hallgatja meg a feleket és más személyeket, akikhez kérdéseket az eljáró tanács tagjai is intézhetnek, valamint a felek és képviselőik kérdéseket indítványozhatnak.

[76] A (3) bekezdés alapján az elnök a felek és képviselőik kérelmére engedélyezi, hogy a meghallgatott személyhez közvetlenül intézhessenek kérdéseket. A kérdés megengedhetősége felől az elnök határoz, az elnök ügyel arra, hogy a tárgyalás ne terjedjen ki az ügygel összefüggésben nem álló körülményekre és az ügyre nem tartozó, úgyszintén a meghallgatott személy befolyásolására alkalmas kérdés feltevését, illetve az arra történő feleletet megtilthatja. Ha az elnök erre vonatkozó intézkedése – figyelmeztetés ellenére – nem vezet eredményre, a féltől, illetve képviselőjétől a szót megvonja.

[77] A Pp. 263. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a perben – törvény eltérő rendelkezése hiányában – alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas.

[78] A Pp. 276. § (5) bekezdése szerint a bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen.

[79] A Pp. 294. § (4) bekezdése szerint a tanútól meg kell kérdezni, hogy a felekkel milyen viszonyban van, és ennek folytán vagy más okból nem elfogult-e. A tanúnak erre a kérdésre akkor is válaszolnia kell, ha egyébként a vallomástétel megtagadására jogosult. Ezután a vallomástételre köteles tanút a per eldöntése szempontjából lényeges tényekre nézve részletesen meg kell hallgatni, tisztázva azt is, hogy az általa elmondottakról miként szerzett tudomást.

[80] személy 5 neve tanú meghallgatására 2022. november 23. napján 10 órakor megkezdett tárgyaláson került sor, ahol személy 5 neve tanút a bíróság részletesen meghallgatta, a tanúhoz a felek, illetve képviselőik kérdéseket intézhettek. A tárgyaláson több szembesítésre is sor került, köztük az ugyancsak jelenlévő, az alperes nevében eljáró korábbi munkavállalóval, személy 7 neveval. A jegyzőkönyv 23. oldalán a tanács elnöke rögzítette, „az idő előre haladtára tekintettel a tanúhoz intézett további kérdések feltevését bíró nem engedélyezte. A tanú a tárgyalótermet elhagyta 16 óra 53 perckor.” Ezt követően az elsőfokú bíróság a tárgyalást elhalasztotta, és a folytatólagos tárgyalásra megidézte személy 7 nevet, valamint személy 6 neve és tanú 1 neve tanút külön végzéssel. A felperes sem ekkor, sem az 5 nappal később benyújtott 107. számú beadványában, majd az elsőfokú eljárás során a későbbiekben sem kifogásolta, hogy a bíróság személy 5 nevet ismételten már nem kívánta meghallgatni. Az ítéltábla álláspontja szerint az előbbiekből az következik, hogy a mintegy 7 óra időtartamban megtartott tárgyaláson az elsőfokon eljáró bíró kellő részletességgel meghallgatta személy 5 neve tanút. A tárgyalási jegyzőkönyvből kitűnik, a per eldöntése szempontjából lényeges kérdések feltevésére a jelenlévő feleknek lehetősége volt, és azok ténylegesen megválaszolásra is kerültek.

[81] A Pp. 237. § (anyagi pervezetés) (5) bekezdése értelmében a bíróság a felek kérelmének és jogállításának korlátain belül gyakorolja az anyagi pervezetést, amelyet a felek perbeli cselekményeik megtételekor szabadon felhasználhatnak.

[82] Az ítéltábla álláspontja szerint amennyiben az elsőfokú bíróság úgy ítélte volna meg, hogy szükséges a tanú további meghallgatása, akkor anyagi pervezetés keretében erre felhívta volna a felperes figyelmét. Ilyen pervezetésre nem került sor az elsőfokú bíróság részéről, illetőleg a felperes maga sem kérte ezt követően a per során a tanú további, illetőleg ismételt meghallgatását. Ebből az következik, hogy az elsőfokú bíróság és felperes egyaránt elegendőnek ítélte a tényállás megállapítása szempontjából a tanú által elmondottakat, ezért a bíróság nem követett el eljárási szabálysértést, amikor nem rendelte el a tanú további meghallgatását. Erről a Pp. 276. § (5) bekezdés már idézett rendelkezése folytán a bíróság belátása szerint szabadon dönthetett.

[83] A Pp. 357. § (1) bekezdése szerint e törvény eltérő rendelkezése hiányában a bíróság a saját határozatához abban a perben, amelyben azt hozta, a határozat kihirdetésétől, ennek hiányában a közlésétől kezdve kötve van.

[84] A Pp. 358. § (1) bekezdése szerint a határozat a jogerőre emelkedését követően nem támadható meg fellebbezéssel.

[85] A „res iudicata” körében a felperes fellebbezésében (2-3. oldal) – egyes indokolási bekezdéseket szám szerint pontosan megjelölve – arra hivatkozott, hogy mind az elsőfokú bíróság, mind az ítéltábla a Gf.III.30.106/2023/6. számú részítéletének indokolásában több helyen is rögzítette, a felek között szerződéses kapcsolat jött létre, melynek módosítására 2019. június 22-én írásban került sor.

[86] A felperes által hivatkozott Gf.III.30.106/2023/6. számú részítélet [4]-[5] bekezdését és a [8] bekezdését megvizsgálva megállapítható, abban nem került megállapításra, hogy a felek 2019. június 22-én közöttük fennálló bármilyen szerződéses viszonyt módosítottak volna. A részítélet [21] bekezdésében valójában a felperes keresete került ismertetésre, amelyben a felperes – és nem a bíróság – állításának ismertetéseként került az rögzítésre, hogy a felek között létrejött szerződés írásban módosításra került 2019. június 22-én. A felperes által hivatkozott további, [87] bekezdésben pedig az ítéltábla csak, mint a felperes által állított tényt jelölte meg a 2019. június 22-i szerződésmódosítást.

[87] Helyesen mutatott rá arra a fellebbezési ellenkérelmében az alperes, hogy az ítéltábla részítéletének [92] bekezdésében egyértelműen rögzítette: „a fellebbezési kérelem további részei az ítélet indokolásának olyan tartalmú kiegészítését jelentenék, amely lényegében eldöntötte volna a felperes másodlagos kereseti kérelmének jogalapját, ezért a korábban kifejtettekre figyelemmel az ítélet indokolása egyes részeinek mellőzésével az ítéltábla lehetőséget biztosít a felek számára a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában a még szükséges további bizonyítási eljárás lefolytatására”. Azt is rögzítette a jogerős részítélet, hogy az alperes ítélet indokolásának kiegészítésére vonatkozó fellebbezési kérelme megalapozottság esetén ugyancsak leszűkítette volna a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában a további bizonyítási eljárást. Az ítéltábla részítélete rendelkező részében rögzített, az elsőfokú részítélet indokolásának egyes pontjait mellőző rendelkezése tehát éppen azt tette lehetővé, hogy az elsőfokú bíróság tényállási korlátok nélkül, szabadon dönthessen a felperes másodlagos keresetének jogalapjáról. A tovább folytatódó eljárás fő célja a másodlagos kereseti kérelem – szerződésszegésre alapított kártérítési igény – jogalapjának vizsgálata volt. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság döntésének meghozatala során nem sértette meg az ítélet alaki-, illetőleg anyagi kötőerejére vonatkozó Pp. rendelkezéseket. Mindezekon túl megjegyzi az ítéltábla, a „megállapodás” vagy „megegyező” olyan hétköznapi használatú kifejezések, melyek nem feltétlenül tekinthetők a Ptk.-ban pontosan definiált „szerződés”, mint kötelmi jogi szakkifejezés szinonim megfelelőjének. E kifejezések részítélet indokolásában szerepeltetése nem jelentett anyagi jogi kötőerőt szerződés létrejötte vagy létre nem jötte kérdésében a per folytatása során a másodlagos keresetet elbíráló bíróság számára.

[88] A felperes további fellebbezési állítása szerint az elsőfokú bíróság megsértette a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó perrendtartási szabályokat.

[89] A Pp. 279. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg.

[90] Az új Polgári perrendtartás hatályba lépése óta kialakult töretlen bírói gyakorlat szerint a bizonyítékok értékelésének és mérlegelésének helyessége az ítélet *anyagi felülbírálata* során vizsgálható. A téves mérlegelés felülmérlegelésére – az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem esetén – a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja ad lehetőséget a másodfokú bíróság számára. Önmagában azonban a Pp. 279. §-ára, mint jogszabálysértésre történő hivatkozás eljárási szabálysértésként az ítélet hatályon kívül helyezésére nem vezethet (BDT2023. 4672).

[91] A Pp. 382. §-a szerint, ha a fél az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül, kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte és fellebbezése megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével – *az ügy érdemét nem érintve* – az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

[92] A felperes fellebbezésében megjelölt, az ítélet hatályon kívül helyezését célzó eljárási szabálysértésekre hivatkozások az ítéltábla álláspontja szerint megalapozatlanok voltak, ugyanakkor, mivel a felperes az ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelmet nem terjesztett elő, a Pp. előbbi rendelkezésére figyelemmel a fellebbezésben hivatkozott anyagi jogsértéseket az ítéltábla nem vizsgálhatta. A felperes az alperesi fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében egyértelművé tette, hogy az ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelmet azért nem terjeszt elő, mert álláspontja szerint a lényeges eljárási szabálysértések miatt, illetve a bizonyítékok hiányossága folytán az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálat útján történő megváltoztatására nincs lehetőség.

[93] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára irányuló fellebbezési kérelem önálló előterjesztésére a Pp. 371. § (2) bekezdés, valamint a 379-381. §-ai lehetőséget biztosítanak, azonban, ha a fellebbezés e körben megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével az ügy érdemét nem érintve hagyja helyben az elsőfokú ítéletet. A másodfokú bíróság ebben az esetben csak azt vizsgálhatja, hogy a fellebbező fél részéről állított elsőfokú eljárási szabálysértések valóban megtörténtek-e. Amennyiben nem, úgy még abban az esetben, ha az ítélet egyébként megfelelő fellebbezési kérelem és indok alapján megváltoztatható lenne, sem teheti azt meg a másodfokú bíróság és nem is tájékoztathatja ennek lehetőségéről a fellebbezőt. Ennél az eljárási szabályozásnál is a rendelkezési elv érvényesül, melynek értelmében a másodfokú bíróság a fellebbezés, illetve csatlakozó fellebbezési kérelem korlátain nem terjeszkedhet túl (Nagykommentár a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez, szerkesztette: Wopera Zsuzsa, Pp. 382. §-hoz fűzött magyarázat, továbbá BDT2023. 4689, BDT2021. 4308 szám alatt közzétett eseti döntések, BH2016. 283 szám alatt közzétett eseti döntések).

[94] A felperes eljárási szabálysértésként rótta fel az elsőfokú bíróságnak még azt, hogy az általa elsőfokon hivatkozott bizonyítási szükséghelyzet ellenére nem hívta fel az alperest a 2019. június 22-i szerződésmódosítás ország neve nyelvű, nála fellelhető példányának csatolására. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában ([59]-[61] bekezdések) részletes indokát adta, hogy miért nem találta alkalmazhatónak a Pp. 265. § rendelkezéseit. A jelen esetben ezzel kapcsolatban az ítéltábla a Pp. 265. § (3) bekezdés utolsó fordulatára hívja fel a figyelmet, ugyanis az indokolásból kitűnik, a bíróságnak kételye merült fel a bizonyítási szükséghelyzet fennálltatá illetően, melyet az említett bekezdésekben helytállóan, részletesen meg is indokolt. Az ott kifejtetteket nem kívánja az ítéltábla megismételni, azokkal maradéktalanul egyetért, és csupán kiemeli azt, hogy maga a felperesi ügyvezető adott elő ellentmondásos, eltérő nyilatkozatokat arról, hogy készült-e ország neve nyelvű szerződéspéldány, másrészt felperes terhére kellett értékelni azt is, hogy az általa másolatban csatolt példány alperesi ellenjegyzésével kapcsolatban az írásszakértői vélemény nagy valószínűséggel mondta ki a hamisítás lehetőségét, hitelt érdemlő bizonyítéknak ezért az nem volt elfogadható. Megjegyzendő, hogy a bizonyítási érdek és a bizonyítási szükséghelyzet elsőfokú bírói megítélése részben a bizonyítás eredményének mérlegelése körébe is tartozó kérdések, melynek helyessége ugyancsak érdemi, anyagi jogi felülbírálat keretében lenne vizsgálható és felülbírálható, melyre jelen esetben nincs mód.

[95] Az alperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság részítéletével és kijavító végzésével megállapított elsőfokú perköltség összegének megváltoztatását és felemelését kérte arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon mérsékelte az alperes jogi képviselőjével kötött megállapodásban kikötött óradíjat.

[96] Az ítéltábla egyetért az alperes csatlakozó fellebbezésében megjelölt eseti bírói döntésekben rögzítettekkel, azaz a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, vagyis a megbízási szerződésben kikötöttek szerint érvényesített ügyvédi munkadíj mérséklésére a pertárgyértékre tekintettel nincs lehetősége a bíróságnak; a 2. § (2) bekezdés alkalmazásával pedig csak abban az indokolt esetben mérsékelheti a felszámított munkadíj összegét a bíróság, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Ezt a lehetséges mérséklést az elsőfokú bíróság már elvégezte akkor, amikor az alperes által felszámított időráfordítás mértékét csökkentette, további csökkentésnek, azaz a megbízási szerződésben a felek szabad szerződési akarata szerint meghatározott egység óradíj részletes indokolás nélküli „megfelezésének” nem volt jogszabályi alapja (hasonlóan: Kúria Pfv.II.20.887/2023/6. számú ítélet).

[97] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét részben megváltoztatta és a felperest terhelő elsőfokú perköltségfizetési kötelezettség mértékét – a csatlakozó fellebbezésnek helyt adva – a rendelkező részben foglaltak szerint felemelte, egyebekben az elsőfokú ítéletet a Pp. 382. § szerint – az ügy érdemét nem érintve – helybenhagyta.

[98] Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró, írásbeli ellenkérelmet előterjesztő alperes másodfokú eljárási költségének megtérítésére, melynek összegét az ügyvédi munkadíj felszámítás alapulvételével az IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján állapította meg, annak mértékét a (2) bekezdésre figyelemmel csökkentette. Az alperes által 30 + 2 óra munkaórát figyelembe

véve felszámított ügyvédi munkadíj összegét azért mérsékelte az ítéltábla, mivel álláspontja szerint az egyébiránt igen részletes, minden fellebbezési hivatkozásra kiterjedő ellenkérelem összeállítására fordított idő ténylegesen legfeljebb 25 óra időtartamú volt. Az ítéltábla erre figyelemmel állapította meg 5 000 eurónak megfelelő 1 950 000 forint összegű a felperest terhelő, alperes javára fizetendő másodfokú perköltségtérítést.

Szeged, 2024. május 22.

Dr. Hámori Attila s.k.

Dr. Dobler László s.k.

Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.077/2024/8.

A felperes:

Felperes neve Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Fekete Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szenczi Szabolcs ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

Alperes neve s.r.l. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselői:

Oppenheim Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kiss M. Tibor ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Szántó Árpád Zsolt európai közösségi jogász (cím1)

Felperesi beavatkozók:

I. r. felperesi beavatkozó neve Szövetkezet (székhelye)

II. r. felperesi beavatkozó neve Kft. (székhelye)

A beavatkozók meghatalmazott jogi képviselője:

Nagy János Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy János ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

A per tárgya:

Szerződésszegésből eredő kártérítés

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.644/2023/5.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes, 10.G.21.644/2023/7.

A Szegedi Ítéltábla másodfokú ítéletének sorszáma:

Gf.III.30.077/2024/4.

Az alperes kijavítás és kiegészítés iránti kérelme:

Gf.III.30.077/2024/7.

K I E G É S Z Í T Ő Í T É L E T

Az ítéltábla a Gf.III.30.077/2024/4. számú ítéletét a másodfokú eljárási költségre vonatkozóan az alábbi átszövegezés szerint egészíti ki.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 3 010 597 (hárommillió-tízezer-ötszázhetvenkilenc) forint másodfokú eljárási költséget.

A kiegészítő ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS

Az elsőfokú bíróság 10.G.21.644/2023/5. számú, keresetet elutasító ítélete elleni felperesi fellebbezésre, valamint alperes csatlakozó fellebbezésére tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban az ítéltábla tárgyaláson kívül hozott ítéletet. A fellebbezések közül az alperesi csatlakozó fellebbezésnek helyt adva, a javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét 14 051 800 forintra felemelte, egyebekben a felperes fellebbezését alaptalannak találta, és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Külön rendelkezéssel kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1 950 000 forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ez utóbbi rendelkezésére vonatkozó indokolása szerint az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró, írásbeli ellenkérelmet előterjesztő alperes másodfokú eljárási költségének megtérítésére, melynek összegét az ügyvédi munkadíj felszámítás alapulvételével az IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján állapította meg, annak mértékét a (2) bekezdésre figyelemmel csökkentette. Az alperes által 30 + 2 óra munkaórát figyelembe véve felszámított ügyvédi munkadíj összegét azért mérsékelte az ítéltábla, mivel álláspontja szerint az egyébiránt igen részletes, minden fellebbezési hivatkozásra kiterjedő ellenkérelem összeállítására fordított idő ténylegesen legfeljebb 25 óra időtartamú volt. Az ítéltábla erre figyelemmel állapította meg 5 000 eurónak megfelelő 1 950 000 forint összegű a felperest terhelő, alperes javára fizetendő másodfokú perköltségtérítést.

A javára megítélt másodfokú eljárási költség összegének megállapítása kapcsán az alperes a másodfokú ítélet kijavítása és kiegészítése iránti kérelmet terjesztett elő. Ebben nem vonta kétségbe a 25 óra időtartamú munkaóra-felszámítás elfogadása miatti munkadíjmérséklést, azonban kérte figyelembe venni, hogy az ügyvédi megbízási szerződésben a 200 euró egység óradíj nettó összegben került meghatározásra, azt még áfával kell növelni. Ennek megfelelően 1 950 000 forint + áfa, azaz 2 476 500 forint bruttó munkadíj illeti meg a fellebbezési ellenkérelem benyújtásával kapcsolatos ügyvédi munkadíj megtérítéseként. A további kérelem arra irányult, hogy az ítéltábla vegye figyelembe a csatlakozó fellebbezéssel kapcsolatban felszámított 1 000 euró + áfa összegű ügyvédi munkadíjigényt, valamint 38 797 forint lerótt fellebbezési illetéket, mely együttesen 534 097 forint további másodfokú perköltségigényt tesz megalapozottá.

A kérelem alapos.

A Pp. 355. § (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy a bíróság az ítéletét kérelem esetén kiegészítse, ha a perköltség valamely része felől nem rendelkezett. A jelen esetben az IM rendelet 2. § (1) bekezdés, valamint (2) bekezdésre figyelemmel mérsékelt, 25 órának megfelelő időtartamú fellebbezési ellenkérelemhez kapcsolódóan elfogadott alperesi másodfokú eljárási költség összege 1 950 000 forintban került megállapításra, melynek kiegészítése az áfa vonzat miatt az alperes kérelmének megfelelően indokolt. Az alperesnek járó másodfokú eljárási költség ítélet kiegészítés útján történő további felemelése a csatlakozó fellebbezés benyújtásához kapcsolódóan felszámított és az ítéltábla által reálisnak tekintett ügyvédi munkadíj, valamint a lerótt fellebbezési illeték összegével vált még szükségessé. Mindez együttesen 3 010 597 forint összegű (2 476 500 forint + 534 097 forint) másodfokú perköltségtérítésre teszi jogosulttá az alperest, melynek megfizetésére jelen kiegészítő ítélettel a felperest kötelezte az ítéltábla.

Az ítéltábla a Pp. 355. § (7) bekezdés szerinti kiegészítő ítéletét a Pp. 355. § (5) bekezdés d) pontjára figyelemmel tárgyaláson kívül hozta meg.

Szeged, 2024. június 5.

Dr. Hámosi Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.

táblabíró